

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Galina Stratulat
Iuliana Oprea
Dumitru Mardari

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Macovei Vasile,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Matei Alexei împotriva lui Macovei Vasile cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, și la cererea reconvențională a lui Macovei Vasile împotriva lui Matei Alexei cu privire la declararea nulității actului juridic,

împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 19 noiembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Matei Alexei, casată în parte hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 07 iulie 2017 în partea respingerii acțiunii inițiale și pronunțată în această parte o nouă hotărâre de admitere în parte a acțiunii inițiale, în rest, acțiunea inițială a fost respinsă, iar în partea respingerii acțiunii reconvenționale hotărârea primei instanțe a fost menținută,

c o n s t a ț ă :

La 27 martie 2012, Matei Alexei a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Macovei Vasile cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 13 octombrie 2010 pârâtul Macovei Vasile, fiind în stare de ebrietate alcoolică avansată, a luat samavolnic automobilul Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX, ce îi aparține cu drept de proprietate privată, producând un accident rutier, în rezultatul căruia a fost deteriorat autovehiculul.

Pe faptul răpirii mijlocului de transport și conducerii acestuia în stare de ebrietate, în privința lui Macovei Vasile a fost pornită urmărire penală în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (1) Cod penal – răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire și art. 264¹ alin. (3) Cod penal – conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 08 decembrie 2011, Macovei Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 u.c., ceea ce constituie 10.000 de lei și în baza 264¹ alin. (4) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 u.c., ceea ce constituie 14.000 de lei, iar în baza art. 84 Cod penal, pentru

concur de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră, lui Macovei Vasile i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de amendă de 700 u.c., ceea ce constituie 14.000 de lei. Acțiunea civilă înaintată de către el împotriva lui Macovei Vasile cu privire la încasarea sumei de 3.000 de Euro și 39.600 de lei a fost admisă în principiu, aprecierea mărimii prejudiciului fiind lăsată la discreția instanței judecătorești de drept comun în ordine contencioasă.

Susține reclamantul, dat fiind faptul că în rezultatul accidentului rutier automobilul său a fost deteriorat complet, de comun acord cu pârâtul, au stabilit mărimea prejudiciului material, estimându-l în sumă de 13.000 de Euro.

Declară că la 25 noiembrie 2010 Macovei Vasile benevol i-a achitat suma de 10.000 de Euro, restul sumei de 3.000 de Euro urmând să i-o restituie, în decurs de 6 luni, adică până la 25 mai 2011, fapt ce se confirmă prin recipisa din 25 noiembrie 2010 întocmită personal de către pârât, însă în termenul stabilit ultimul nu și-a onorat obligațiunile asumate prin actul juridic.

Afirmă că de la 26 mai 2011 – până la 27 martie 2012, ziua înaintării acțiunii, pârâtul Macovei Vasile a întârziat cu achitarea datoriei cu 307 zile, suma dobânzii de întârziere, conform art. 619 Cod civil, constituind 339,47 Euro.

Afară de aceasta, având un mod de viață activ, cu deplasări frecvente la serviciu și alte destinații, la 01 decembrie 2010 a încheiat cu Ciobanu Inesa un contract de locațiune al automobilului de model Volkswagen Golf, nr. de înmatriculare XXXXX, plata locațiunii fiind stabilită în mărime de 200 de lei zilnic.

Astfel, pentru folosirea automobilului închiriat a suport cheltuieli în mărime totală de 39.600 de lei.

Pe lângă aceasta, din cauza acțiunilor ilicite ale pârâtului și refuzului de a-și executa benevol obligațiunile asumate prin recipisa din 25 noiembrie 2010, a avut de suferit psihic, suportând în acest sens și un prejudiciu moral, pe care îl estimează în mărime de 10.000 de lei.

Astfel, cere Matei Alexei încasarea din contul lui Macovei Vasile diferența sumei prejudiciului material cauzat în rezultatul deteriorării automobilului în mărime de 3.000 de Euro, 339,47 de Euro cu titlu de dobândă de întârziere, 39.600 de lei cu titlu de cheltuieli legate de închirierea unui alt automobil, 10.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, 3.000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

La 11 iulie 2012, Macovei Vasile a depus cerere reconvențională împotriva lui Matei Alexei cu privire la declararea nulității actului juridic.

În motivarea acțiunii reconvenționale Macovei Vasile a indicat că la 13 octombrie 2010 s-a folosit de automobilul Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate privată lui Matei Alexei, însă din imprudență a săvârșit un accident rutier, deteriorând în consecință autovehiculul menționat.

La 25 noiembrie 2010, având intenția de a soluționa pe cale amiabilă conflictul iscat, a avut o înțelegere în formă scrisă cu Matei Alexei, cu condiția ca ultimul să-și retragă plângerea privind pornirea urmării penale în privința sa pe faptul răpirii mijlocului de transport, iar el la rândul său să-i achite primului în decurs de 6 luni din data semnării recipisei suma de 3.000 de Euro, ceea ce constituie diferența costului automobilului deteriorat în sumă de 13.000 Euro, cuantumul prejudiciului material fiind stabilit arbitrar de către Matei Alexei, suma de 10.000 de Euro fiind achitată imediat ultimului la momentul semnării recipisei.

Totodată, s-a mai înțeles cu Matei Alexei că după achitarea sumei de 10.000 de Euro acesta trebuia să-i transmită în proprietate automobilul, având în vedere faptul că i-a achitat

costul mijlocului de transport, însă pârâtul nu și-a asumat angajamentele, în consecință în privința lui a fost intentată o cauză penală în baza indicilor infracțiunii prevăzuți de art. 192¹ alin. (1) și art. 264¹ alin. (3) Cod penal, unde prin sentința Judecătorei Cimișlia din 08 decembrie 2011, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 u.c., ceea ce constituie 10.000 de lei și în baza 264¹ alin. (4) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 u.c., ceea ce constituie 14.000 de lei, iar în baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de amendă de 700 u.c., ceea ce constituie 14.000 de lei.

Afirmă că potrivit Raportului de expertiză auto-merceologică pe materialele cauzei penale nr. 2011400061, nr. 906 din 24 martie 2011, întocmit de către Direcția tehnico-criminalistică a Ministerului Afacerilor Interne, valoarea de piață a automobilului Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX, calculată pe calea diminuării prețului conform termenului de exploatare, la data producerii accidentului rutier a constituit suma de 10.584 de Euro sau 173.264 de lei ceea ce constituie echivalentul bănesc în valută națională conform cursului oficial al BNM stabilit la data de 01 noiembrie 2010.

Deși a achitat lui Matei Alexei suma de 10.000 de Euro costul automobilului Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX, fapt ce se confirmă prin recipisa din 25 noiembrie 2010, totuși primul nu i-a transmis autovehiculul nici până în prezent, aflându-se în posesia primului.

Astfel, cere Macovei Vasile declararea nulității recipisei din 25 noiembrie 2010.

Pe parcursul examinării cauzei, și anume la 03 februarie 2017, Macovei Vasile și-a concretizat pretențiile din acțiune, solicitând declararea nulității recipisei din 25 noiembrie 2010, prin care a confirmat faptul transmiterii lui Matei Alexei sumei de 10.000 de Euro cu titlu de prejudiciu material cauzat în rezultatul deteriorării automobilului de model Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX și s-a obligat ca în termen de 6 luni de la data semnării recipisei să transmită suplimentar lui Matei Alexei încă 3.000 de Euro; încasarea din contul lui Matei Alexei în beneficiul său sumei de 5.000 de Euro ce constituie 1/2 din suma de 10.000 de Euro achitată ca surplus al prejudiciului material, precum și cheltuielilor de judecată în mărime 9.143,58 de lei, constituită din 3.000 de lei cheltuieli pentru efectuarea expertizei, 3000 de lei cheltuieli de asistență juridică, 3.143,58 de lei taxa de stat.

Prin hotărârea Judecătorei Cimișlia din 07 iulie 2017, a fost respinsă atât acțiunea inițială, cât și acțiunea reconvențională, ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 09 noiembrie 2017, a fost admis apelul declarat de către Matei Alexei, casată hotărârea Judecătorei Cimișlia din 07 iulie 2017 în partea respingerii acțiunii inițiale și emisă în această parte o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii inițiale, fiind încasată din contul lui Macovei Vasile în beneficiul lui Matei Alexei suma de 3.000 de Euro cu titlu de prejudiciu material convertită în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării, 2.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 3.000 de lei cheltuieli de asistență juridică, în rest, acțiunea inițială a fost respinsă. A fost menținută hotărârea primei instanțe în partea respingerii acțiunii reconvenționale. A fost încasată din contul lui Macovei Vasile suma de 1.446,82 de lei taxa de stat pentru cererea de apel și 1.929,01 lei taxa de stat pentru prima instanță, în total 3.375,83 de lei.

La 02 ianuarie 2018, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Macovei Vasile prin intermediul reprezentantului său – avocatul Stănescu Valeriu, în baza mandatului seria MA nr. 0080964 din 21 iunie 2012, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Comrat din 09

noiembrie 2017 și hotărârii Judecătorei Cimișlia din 07 iulie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii reconvenționale și de respingere a acțiunii inițiale integral.

În susținerea recursului Macovei Vasile a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Comrat a examinat superficial prezenta speță, interpretând și aplicând eronat normele de drept material.

Declară că instanța de apel eronat a dispus încasarea din contul dânsului în beneficiul lui Matei Alexei sumei de 3.000 de Euro cu titlu de prejudiciu material, fără a ține cont de faptul că la 25 noiembrie 2010 a achitat ultimului suma de 10.000 Euro cu titlu de cost al automobilului de model Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX deteriorat în rezultatul accidentului din 13 octombrie 2010, în situația în care potrivit Raportului de expertiză auto-merceologică pe materialele cauzei penale nr. 2011400061, nr. 906 din 24 martie 2011, întocmit de către Direcția tehnico-criminalistică a Ministerului Afacerilor Interne, valoarea de piață a automobilului Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX, calculată pe calea diminuării prețului conform termenului de exploatare, la data producerii accidentului rutier a constituit suma de 10.584 de Euro sau 173.264 de lei ceea ce constituie echivalentul bănesc în valută națională conform cursului oficial al BNM stabilit la data de 01 noiembrie 2010.

La fel, afirmă recurentul că instanța de apel nu s-a expus asupra faptului că după achitarea sumei de 10.000 Euro cu titlu de cost al automobilului de model Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX intimatul Matei Alexei, conform înțelegerii din 25 noiembrie 2010, nu i-a transmis automobilul respectiv, care se află până în prezent la acesta, ba dimpotrivă s-a eschivat de nenumărate ori să-l prezinte experților pentru efectuarea expertizei auto-merceologice dispusă spre efectuare de către prima instanță.

La 26 februarie 2018, în adresa intimatului Matei Alexei a fost expediată copia recursului declarat de către Macovei Vasile, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18 aprilie 2017, recursul declarat de către Macovei Vasile a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel în partea reparării prejudiciului material, cu menținerea în această parte a hotărârii primei instanțe, și modificată decizia instanței de apel în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică și taxei de stat prin micșorarea cuantumului sumelor acestora, în rest, decizia instanței de apel de menținut, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Reieșind din dispozițiile art. 15 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sunt apărute în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.

Conform art. 1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art. 219 alin. (2) CPP, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; 2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; 3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală; 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Din materialele dosarului rezultă că la 31 octombrie 2010, aproximativ ora 02⁰⁰, recurentul Macovei Vasile, neavând permis de conducere, fiind în stare de ebrietate alcoolică avansată, fără scop de însușire, a răpit automobilul de model Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate intimatului Matei Alexei, care era parcată în ograda gospodăriei sale situată în XXXXX, pentru a se deplasa în s. Selemet, r-nul Cimișlia, nu s-a isprăvit cu conducerea autovehiculului și s-a răsturnat în canalul cu apă din regiunea Cogîlnic, or. Cimișlia, deteriorând în consecință mijlocul de transport în litigiu.

Pe faptul răpirii mijlocului de transport și conducerii acestuia în stare de ebrietate, în privința lui Macovei Vasile a fost intentată o cauză penală în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (1) Cod penal – răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire și art. 264¹ alin. (3) Cod penal – conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Prin sentința Judecătorei Cimișlia din 08 decembrie 2011, Macovei Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 u.c., ceea ce constituie 10.000 de lei și în baza 264¹ alin. (4) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 u.c., ceea ce constituie 14.000 de lei, iar în baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră, lui Macovei Vasile i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de amendă de 700 u.c., ceea ce constituie 14.000 de lei. Acțiunea civilă înaintată de către Matei Alexei împotriva lui Macovei Vasile cu privire la încasarea sumei de 3.000 de Euro și 39.600 de lei cu titlu de pagubă materială a fost admisă în principiu, aprecierea mărimii despăgubirii fiind lăsată la discreția instanței judecătorești de drept comun în ordine contencioasă (f.d. 4-5, vol. I).

Totodată, se reține că la 25 noiembrie 2010, recurentul Macovei Vasile a întocmit o recipisă, prin care a achitat lui Matei Alexei suma de 10.000 de Euro cu titlu de pagubă materială cauzată ultimului în rezultatul deteriorării autovehiculului de model Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX, în accidentul rutier, precum și s-a obligat ca în termen de 6 luni din data semnării respectivei recipisei, să restituie intimatului suma de 3.000 de Euro ca restanță la suma prejudiciului material (f.d. 73, vol. I).

Potrivit Raportului de expertiză auto-merceologică pe materialele cauzei penale nr. 2011400061, nr. 906 din 24 martie 2011, întocmit de către Direcția tehnico-criminalistică a Ministerului Afacerilor Interne, valoarea de piață a automobilului Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX, calculată pe calea diminuării prețului conform termenului de exploatare, la data producerii accidentului rutier a constituit suma de 10.584 de Euro sau 173.264 de lei ceea ce constituie echivalentul bănesc în valută națională conform cursului oficial al BNM stabilit la data de 01 noiembrie 2010 (f.d. 168-169, vol. I).

Astfel, din actele cauzei cert se constată că la 25 noiembrie 2010, recurentul Macovei Vasile a achitat intimatului Matei Alexei suma de 10.000 de Euro cu titlu de pagubă materială, care în principiu constituie sinecostul automobilului Skoda Octavia, nr. de

înmatriculare XXXXX, deteriorat în urma accidentului rutier din 31 octombrie 2010, fapt ce rezultă și din concluzia expertului expusă în Raportul de expertiză auto-merceologică pe materialele cauzei penale nr. 2011400061, nr. 906 din 24 martie 2011.

În acest context, Colegiul notează că alte probe, care ar demonstra că valoarea autovehiculului în litigiu la momentul producerii accidentului rutier ar fi mai mare decât cuantumul sumei stabilit prin expertiza auto-merceologică din 24 martie 2011, la actele cauzei nu se atestă.

Cu atât mai mult, prin neprezentarea intenționată de către Matei Alexei a automobilului deteriorat în urma accidentului rutier, care se află până în prezent în posesia acestuia, pentru efectuarea expertizei auto-merceologice repetate, denotă faptul că primul este de acord cu cuantumul prejudiciului material stabilit prin Raportul de expertiză auto-merceologică nr. 906 din 24 martie 2011, adică în mărime de 10.584 de Euro sau 173.264 de lei ceea ce constituie echivalentul bănesc în valută națională conform cursului oficial al BNM stabilit la data de 01 noiembrie 2010.

Pe lângă acestea, după cum rezultă din materialele dosarului automobilul deteriorat de model Skoda Octavia, nr. de înmatriculare XXXXX, se află în posesia intimatului-reclamant Matei Alexei, respectiv acesta deține valoarea rămasă.

Mai mult ca atât, intimatul Matei Alexei, întru susținerea poziției sale, nu a explicat în baza căror criterii s-a ajuns la cuantumul de 13.000 de Euro cu titlu de prejudiciu material solicitat de către acesta, dintre care suma de 10.000 de Euro fusese deja achitată primului de către Macovei Vasile.

Prin urmare, suportarea de către Matei Alexei a sumei de 3.000 de Euro solicitate cu titlu de restanță la suma prejudiciului material, nu a fost justificată, or, nu este clară de unde aceasta derivă.

La fel, nu este justificată suma de 39.600 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru închirierea unui alt automobil, în situația în care imediat după producerea accidentului rutier recurentul-pârât Macovei Vasile a achitat intimatului-reclamant Matei Alexei valoarea de piață a automobilului – 10.000 de Euro și automobilul deteriorat a rămas în posesia ultimului.

În circumstanțele expuse, instanța de recurs consideră neîntemeiată soluția instanței de apel privind încasarea din contul lui Macovei Vasile în beneficiul lui Matei Alexei sumei de 3.000 de Euro cu titlu de prejudiciu material, or, la cazul speței lipsesc probe ce ar confirma mărimea sumei prejudiciului material solicitată de către Matei Alexei ca urmare a deteriorării automobilului de către Macovei Vasile. Iar faptul că Macovei Vasile imediat după producerea accidentului rutier a fost de acord să achite suma solicitată arbitrar de către Matei Alexei - 13.000 de Euro nu poate servi drept temei de încasare a acesteia în mod silit în condițiile în care nu a fost confirmată.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Comrat din 09 noiembrie 2017 în partea încasării din contul lui Macovei Vasile în beneficiul lui Matei Alexei sumei de 3.000 de Euro cu titlu de prejudiciu material, cu menținerea în această parte a hotărârii Judecătoriei Cimișlia din 07 iulie 2017.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră corectă soluția instanței de apel privind admiterea acțiunii inițiale în partea încasării prejudiciului moral, din următoarele.

Prin prisma art. 1398 alin. (1) Cod civil, prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune se repară în cazurile prevăzute de lege.

Potrivit art. 219 alin. (2) subpct. 4 CPP, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Iar, reieșind din dispozițiile art. 219 alin. (4) CPP, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciului agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Conform art. 1423 alin. (1) și (2) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Astfel, analizând circumstanțele enunțate în raport cu normele de drept supra citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia instanței de apel privind încasarea din contul lui Macovei Vasile în beneficiul lui Matei Alexei sumei de 2.000 lei cu titlu de despăgubire morală, deoarece drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile și în modul prevăzut de legislația civilă, cât și de alte legi speciale, la cazul speței de Codul de Procedură Penală.

Or, prejudiciul moral a cărei compensare o solicită Matei Alexei, în calitate de persoana prejudiciată, a fost cauzat în rezultatul infracțiunii săvârșite de către Macovei Vasile, și anume prin răpirea mijlocului de transport ce aparține intimatului, fără scop de însușire, a cărei vină a fost stabilită cu certitudine prin sentința Judecătorei Cimișlia din 08 decembrie 2011.

În contextul expus, și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, precum și faptul că Matei Alexei nu a contestat cuantumul prejudiciului moral încasat de către instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că suma încasată din contul lui Macovei Vasile în beneficiul intimatului-reclamant în mărime de 2.000 lei cu titlu de prejudiciu moral este una rezonabilă, proporțională în raport cu criteriile stabilite la caz și corespunde circumstanțelor cauzei.

Or, la determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

Referitor la argumentele lui Macovei Vasile, expuse în cererea de recurs, în privința acțiunii reconvenționale, instanța de recurs le consideră inadmisibile, deoarece anterior recurentul nu a folosit calea de atac în ordine de apel a hotărârii Judecătorei Cimișlia din 07 iulie 2017, menținută de către Curtea de Apel Comrat prin decizia din 09 noiembrie 2017, în partea respingerii acțiunii reconvenționale.

Or, în conformitate cu art. 429 alin. (4) CPC, nu pot fi atacate cu recurs deciziile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac.

Conform art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art. 96 alin. (1) și (1¹) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsură în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, având în vedere faptul că decizia instanței de apel, în partea admiterii acțiunii inițiale privind repararea prejudiciului material, necesită a fi casată și menținută în această parte hotărârea primei instanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cheltuielile de asistență juridică urmează a fi încasate din contul lui Macovei Vasile în beneficiul lui Matei Alexei proporțional părții admise din pretenții, și anume cu titlu de prejudiciu moral, ceea ce va constitui 1.000 lei, care este reală, necesară și rezonabilă ca mărime.

Concomitent, în conformitate cu art. 94 CPC în coroborare cu art. 3 din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, taxa de stat în mărime de 3% din suma admisă – 2.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, la cazul speței, constituie 100 de lei.

Date fiind cele relatate, instanța de recurs consideră că decizia instanței de apel în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică și a taxei de stat urmează a fi modificată, prin micșorarea sumei încasate cu titlu de cheltuieli de asistență juridică de la 3.000 de lei până la 1.000 de lei și a taxei de stat de la 3.375,83 lei până la 100 de lei.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Macovei Vasile urmează a fi admis, casată decizia Curții de Apel Comrat din 09 noiembrie 2017 în partea admiterii acțiunii inițiale privind încasarea din contul lui Macovei Vasile în beneficiul lui Matei Alexei sumei de 3.000 de Euro cu titlu de prejudiciu material și menținută în această parte hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 07 iulie 2017, și modificată decizia instanței de apel în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică și a taxei de stat prin micșorarea sumei încasate cu titlu de cheltuieli de asistență juridică de la 3.000 lei până la 1.000 de lei și a taxei de stat de la 3.375,83 lei până la 100 de lei. În rest, decizia instanței de apel de menținut.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că circumstanțele cauzei au fost constatate de către prima instanță și instanța de apel, însă decizia instanței de apel în partea admiterii acțiunii inițiale privind repararea prejudiciului material este neîntemeiată, fiind fundamentată pe o interpretare și aplicare eronată a normelor de drept material, iar hotărârea primei instanțe în această parte fiind legală și întemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Macovei Vasile, a casa decizia Curții de Apel Comrat din 09 noiembrie 2017 în partea admiterii acțiunii inițiale privind încasarea din contul lui Macovei Vasile în beneficiul lui Matei Alexei sumei de 3.000 de Euro cu titlu de prejudiciu material și de a menține în această parte hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 07 iulie 2017, și de a modifica decizia instanței de apel în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică și

a taxei de stat prin micșorarea sumei încasate cu titlu de cheltuieli de asistență juridică de la 3.000 lei până la 1.000 de lei și a taxei de stat de la 3.375,83 lei până la 100 de lei. În rest, decizia instanței de apel de a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Macovei Vasile.

Se casează decizia Curții de Apel Comrat din 09 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Matei Alexei împotriva lui Macovei Vasile cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, și la cererea reconvențională a lui Macovei Vasile împotriva lui Matei Alexei cu privire la declararea nulității actului juridic, în partea admiterii acțiunii inițiale privind încasarea din contul lui Macovei Vasile în beneficiul lui Matei Alexei sumei de 3.000 (trei mii) de Euro cu titlu de prejudiciu material și în această parte se menține hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 07 iulie 2017.

Se modifică decizia Curții de Apel Comrat din 09 noiembrie 2017 în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică și a taxei de stat prin micșorarea sumei încasate cu titlu de cheltuieli de asistență juridică de la 3.000 (trei mii) de lei până la 1.000 (una mie) de lei și a taxei de stat de la 3.375 (trei mii trei sute șaptezeci și cinci), 83 de lei până la 100 (una sută) de lei.

În rest, decizia instanței de apel se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Galina Stratulat

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari